

Delavnica pisanja članka

PAMFIL, februar 2024

KAKO IZBRATI DOBER NASLOV

Nik Sadiković, Odgovorni urednik

3. Letnik Pravne fakultete Univerze v Ljubljani

TEKAŠKI PRIMER

Naslov naj bo:

- Kratek
- „Attention grabber“
- Provokativen

Pristop k vsebinski zasnovi članka

Vito Tkalčič, 3. letnik PF LJ
februar 2024

Primeri

1. O predlogu Zakona o elektronskih komunikacijah

<https://radiostudent.si/politika/britoff/komunikativni-britoff>

2. Afera Kajzer

<https://radiostudent.si/politika/off-komentar/afera-kajzer>

*zbirka člankov: <https://radiostudent.si/ljudje/vito-tkal%C4%8Di%C4%8D>

Struktura

- Izbira teme
- Uvod
- Jedro
- Zaključek
- Kaj ne narediti

Izbira teme

- Dovolj obširna
- Možnost povezovanja z drugimi širokimi vsebinami
- “umetnost nakladanja”

Me : This subject is so easy I'll read it a day before exam
While reading it a day before exam :

Načrt pisanja

- Zaporedje vsebinskih sklopov
- Lažji pregled nad vsebino, večja prilagodljivost spremembam v zasnovi

AFERA KAJZER

Kako iz muhe narediti slona, je vprašanje, odgovor na katero je moč najhitreje najti pri specialistih za takšne dileme – slovenskih politikih. Če že ne gre za »priljave« 500-evrske počitnice kmetijske ministrice ali pa nedovoljeno uporabo vladnega avtomobila, se slej ko prej najde dovolj obskurna zadeva, ki jo lahko vodilni funkcionarji s svojim ravnanjem prelevijo v pravo pravno-politično afero. Tako se je razrešitev slovenskega veleposlanika v Združenih državah Amerike, Toneta Kajzerja, iz lahko rešljive dileme spremenila v gordijski vozle prepletajočih se mnenj, interesov in dejani vpletenih. Pred tremi tedni je Kajzer predsedniku opozicijske stranke SDS Janezu Janši poslal depešo zunanjega ministrstva, ki je diplomatsko-konzularna predstavništva pozvalo, naj na vidnem mestu objavijo naslov za pošiljanje podpisov podpore predsedniški kandidatki Nataši Pirc Musar. Janša je depešo nato delil z javnostjo na svojem Twitter računu. Danes, pol meseca kasneje, smo na pragu interpelacije zunanje ministrice Tanje Fajon. O tem, kako in zakaj, kmalu, najprej moramo razjasniti nekaj ključnih pojmov.

Veleposlanika – vodjo diplomatskega predstavništva v tujini – imenuje vlada na predlog zunanjega ministra, uradno pa mandat nastopi ob podpisu ukaza predsednika republike. Bolj pomemben za trenutno situacijo je odpoklic veleposlanika. Predčasno mu funkcija lahko preneha zaradi lastne prošnje, predloga države sprejemnice ali zaradi kršitve določb 45. člena Zakona o zunanjih zadevah. Ta določa obveznost varovanja dokumentov ministrstva za zunanje zadeve, med katere spada tudi depeša, ki jo je posredoval veleposlanik Kajzer. Ta sicer ni bila označena kot tajna, vendar se lahko dostop do takega dokumenta zavrne, če bi njegovo razkritje po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja škodovalo mednarodnim odnosom ali interesom države. Predlog za razrešitev veleposlanika pripravi zunanji minister, sprejme pa ga vlada, a šele po posvetovanju s predsednikom republike, čigar podpis veleposlanika uradno razreši.

Do tu se zgodba ne zapleta. Zakon je glede imenovanj in razrešitev državnih funkcionarjev dokaj jassen in zagotavlja ustrezen postopek, ki preprečuje samovoljno in arbitrarno ravnanje državnih organov. Depeša, ki je na zakonito pobudo volilnega štaba Nataše Pirc Musar in notranjega ministrstva pozvala predstavništva v tujini na pomoč pri zbiranju podpisov podpore, je bila po oceni vlade očitno dovolj vplivna, da bi lahko v napačnih rokah ogrozila mednarodne interese Slovenije. V primeru Kajzerja, ki je diplomatsko pot začel kot veleposlanik na Danskem in bil državni sekretar na zunanjem ministrstvu v času ministra Anžeta Logarja, ni bilo težko dokazati, da je Janši depešo poslal s službenega računalnika. Prav zaradi tega je moral odgovarjati za kršitev zakonskih prepovedi.

Afera Kajzer, kot bo nedvomno v kratkem času znan veleposlanikov odpoklic, se začne zapletati pri določanju teže Kajzerjeve kršitve Zakona o zunanjih zadevah. Ker depeša ni bila označena kot tajna, ne gre za hujšo kršitev, ki ji sledi takojšnja razrešitev veleposlanika. Ker gre zgolj za navadno kršitev, ima pristojni organ, torej vlada, pri odločanju o sankciji zoper kršitelja nekoliko širše polje proste presoje. Tako lahko vlada izbere težjo ali lažjo sankcijo.

V tem primeru se je odločila za ultimativno kazen, kar je seveda odprto verbalno bojišče med političnima stranema. Vlada je svojo odločitev utemeljevala z varovanjem tajnosti vladnih dokumentov in načel demokratičnega volilnega sistema. Opozicija pa je brezkompromisno ravnanje vlade izrabila za šitjenje protivladnega sentimenta. Tako naj bi po zatrjevanjih opozicije premier Robert Golob, ki je zagovarjal Kajzerjevo razrešitev, s sledujo zagotovil veleposlaniško mesto nekdanji podpredsednici Gibanja Svoboda Marti Kos. V interpelaciji poslanska skupina SDS zunanji ministrici Tanji Fajon očita zlorabo mreže diplomatskih predstavništev in kršenje Zakona o zunanjih zadevah. Tako se zmogovita koalicija premijera Goloba po zgolj osmih mesecih vladanja srečuje s prav povprečnimi težavami parlamentarne ureditve.

Seveda bi bilo naivno pričakovati, da se levo usmerjena koalicija ne bo posluževala političnega kadrovanja na pomembnejših državnih funkcijah. To je pač v naravi vsake vlade. Toneta Kajzerja je novembra 2020 za veleposlanika v ZDA predlagala Janševa vlada. Po Kajzerjevih katoliško naravnanih običajih ter dejstvu, da je depešo poslal prav Janši, ni težko onkraj razumnega dvoma sklepati, da je zdaj že nekdanji veleposlanik v ZDA bolj naklonjen trenutni opoziciji. Veleposlaniško mesto v Washingtonu je tudi eno pomembnejših, saj so ZDA močan zaveznik in gospodarski partner Slovenije. Razlogi za politično kadrovanje na takem položaju so toni dokaj razumljivi. Boli presenetljivo je to, da se politične stranke sploh ne trudijo več skrivati svojih politično naravnanih imenovanj in razrešitev funkcionarjev.

Vladi Janeza Janše se je očitalo, da je politično moč izrabljala za postavitev svojih podpornikov na najvišja mesta v državni upravi, državnih podjetjih in tudi na Radioteleviziji Slovenija. Po zmagi Gibanja Svoboda na parlamentarnih volitvah so optimistični volivci levega pola napovedovali drugačen, bolj transparenten in svoboden pristop k vladanju, pravo nasprotje tiranskemu Janši. Realnost in čas sta pokazala, da Golobova vlada, tako kot vsaka druga, uporabi vsak dovolj prikladen razlog, da utrdi svoj položaj z imenovanjem svojih podpornikov na najvišje položaje. Z zgodovinskega in logičnega vidika prav nič presenetljivo.

Piko na i je aferi Kajzer dodal nihče drug kot predsednik republike Borut Pahor. Dejal je, da se o Kajzerjevi razrešitvi vlada oziroma ministrca za zunanje zadeve z njim ni posvetovala, kot določa Zakon o zunanjih zadevah. Predsednik Pahor vladi namreč ni poslal tako imenovane zelene karte – sporočila, da se po posvetu z odločitvijo vlade strinja. Po Pahorjevih besedah naj bi bil v New Yorku ob obisku generalne skupščine Združenih narodov o Kajzerjevi razrešitvi zgolj obveščen. Kljub vsemu je ukaz o razrešitvi podpisal, da ne bi izpodpril avtoritete ministrice Fajon, vendar je to storil z nezadovoljstvom, saj meni, da za Kajzerjevo kršitev obstaja milejša kazen.

Takšno izpostavljanje in nenadno vtikanje v politične zadeve se zdi neznačilno in nezapamtno za predsednika, ki končuje mandat brez možnosti za ponovno izvolitev. Morda predsednik Pahor, res želi, da se zakonsko predvideni postopki opravijo zakonito. Morda pa se mu končno mudi z vključitvijo v politično razpravo. Desetletje Pahorjevega predsedovanja je namreč zaznamovala predvsem njegova tišina.

Skrozi celotno površino in po hitrem postopku izpeljano razrešitev Toneta Kajzerja se zgolj kot statist pojavlja precni pomemben lik. Po Prešernovih besedah – tisti, ki *triv moritve je velike*. Afero Kajzer je namreč začel prav Janez Janša, ko je zajem zaslonu z depešo objavil na Twitterju – s tem pa vladi sam ponudil izgovor za Kajzerjevo razrešitev. Po tem je predsednik SDS le tiho opazoval, kako slovenski politični demoni raztrgavajo edno drugega in slabijo moč koalicije. Kako prikladno zuni.

uvod

opredelitev osnovnih pojmov

opis spornega dogodka v navezavi do osnovnih pojmov

argument političnega kadrovanja

argument vladne netransparentnosti

vloga predsednika republike

zaključek

Uvod

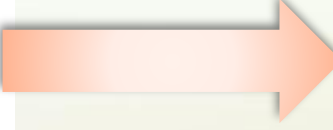
- Zanimiv, pritegne naj pozornost
- Uvod v tematiko članka
- Strokovni članek: teza

Uvod – primer 1

Zanimivo in pogosto neznano dejstvo je, da je bila Slovenija pred Evropskim sodiščem za človekove pravice največkrat obsojena zaradi kršenja pravice posameznika do sojenja v razumnem roku. Drugi evropski sodni organ, za razliko od ESČP del izključno Evropske unije, je Sodišče EU. Tam pa se Sloveniji in skoraj vsem članicam EU redno sodi zaradi zamud pri prenosih evropskih direktiv v nacionalno zakonodajo ali zaradi posledic teh zamud. Tako je Evropska komisija pred Sodiščem EU začela postopek proti desetim članicam, tudi Sloveniji, zaradi zamude roka za implementacijo evropske direktive o elektronskih komunikacijah. V današnjem Neuradnem listu o slovenskem predlogu Zakona o elektronskih komunikacijah, ki bi prenesel direktivo v nacionalni pravni sistem, in o burnem odzivu, značilnem za predvolilno obdobje.

zanimivost

napoved vsebine

Uvod – primer 2

Kako iz muhe narediti slona, je vprašanje, odgovor na katero je moč najhitreje najti pri specialistih za takšne dileme – slovenskih politikih. Če že ne gre za »prljave« 500-evrske počitnice kmetijske ministrice ali pa nedovoljeno uporabo vladnega avtomobila, se slej ko prej najde dovolj obskurna zadeva, ki jo lahko vodilni funkcionarji s svojim ravnanjem prelevijo v pravo pravno-politično afero. Tako se je **razrešitev slovenskega veleposlanika v Združenih državah Amerike, Toneta Kajzerja,** iz lahko rešljive dileme spremenila v gordijski vozle prepletajočih se mnenj, interesov in dejanj vpletenih. Pred tremi tedni je Kajzer predsedniku opozicijske stranke SDS Janezu Janši poslal depešo zunanjega ministrstva, ki je diplomatsko-konzularna predstavništva pozvalo, naj na vidnem mestu objavijo naslov za pošiljanje podpisov podpore predsedniški kandidatki Nataši Pirc Musar. Janša je depešo nato delil z javnostjo na svojem Twitter računu. **Danes, pol meseca kasneje, smo na pragu interpelacije zunanje ministrice Tanje Fajon. O tem, kako in zakaj, kmalu, najprej moramo razjasniti nekaj ključnih pojmov.**

fraza za pritegnitev pozornosti

napoved teme članka

Uvod – primer 3

Zgodba za uvod

Zamislite si upornika frankistične nacionalistične milice v zgodnjih fazah španske državljanske vojne nekje v Toledu južno od Madrida leta 1936. Cilj je jasen - prevzeti oblast od skorumpiranih demokratov, ki so nadzor nad državo pet let prej prevzeli od še bolj rigidne in neučinkovite monarhije španskih Bourbonov. Vendar življenje upornika ni lahko. Pogosto trpi za lakoto, žejo, boleznimi, da o žvižgajočih kroglah republikanskih pušk sploh ne govorimo, in seveda, za pomanjkanjem dobrega orožja, s katerim bi se branil in nekoč morda celo dosegel cilj španske nacionalistične utopije. Španska republikanska armada njega in tovariše že dneve obstreljuje in napada s sovjetskimi tanki, ki jih je oblast v Madridu uspela hitro pridobiti prek uradnih diplomatskih kanalov. Naš upornik je na robu obupa, saj mu vztrajno zmanjkuje nabojev za že tako zastarelo puško. Ker pa je iznajdljiv, ve, da je sekundarni učinek alkoholnih pijač, ki jih v zgodnjem 20. stoletju ne primanjkuje, njihova lahka vnetljivost. Zaveda se tudi, da je jeklo sovjetskih oklepnikov na ogenj sicer odporno, niso pa na njegovo vročino odporni člani tankovske posadke. Zato v dve napol prazni steklenici viskija namoči in zatlači dva robca, ju prižge in prvega slepo zaluča v sovražnega jeklenega velikana. Goreče ogrodje za nekaj trenutkov zmede njegovo posadko, kar da uporniku ravno dovolj časa, da se povzpne na tank, odpre loputo na kupoli in vanjo zaluča še drugo gorečo steklenico. Slednja je za posadko smrtonosna. Upornik si oddahne - živel bo še en dan. Nikakor pa se ne zaveda, da je iz predmetov za domačo uporabo ustvaril orožje, ki se ga bo šest let kasneje v sovjetsko-finski vojni prijelo zloglasno ime sovjetskega zunanjega ministra Vjačeslava Molotova.

Vsaj tako (na manj dramatičen način) pravi pisana zgodovina. Ena prvih verzij molotovke² naj bi bila res uporabljena proti sovjetskim oklepnikom v bitki za Seseño med republikanci in nacionalisti v španskem Toledu med tamkajšnjo državljansko vojno leta 1936³. Nedvomno pa je mnogo ljudi v zgodovini že veliko prej uporabilo na prvi pogled nedolžne predmete za namen učinkovitega vojskovanja. **Seveda pa je treba biti z opredelitvijo relevantnega blaga z dvojno rabo previden.** V nasprotnem primeru lahko namreč pridemo do absurdnih zaključkov, po katerih se lahko vsak predmet na svetu uporabi v namene masovnega pobijanja.

Jedro

- Izkaz strokovnosti avtorja in članka
- Elementi:
 1. Opredelitev osnovnih pojmov
 2. Podrobnejši opis ozadja naslovne tematike
 3. Argumenti, kritike, dokazi in viri – “jedro jedra”
- Razmerje med “nakladanjem” vs jedrnatostjo

Jedro – opredelitev pojmov

Veleposlanika – vodjo diplomatskega predstavništva v tujini – imenuje vlada na predlog zunanjega ministra, uradno pa mandat nastopi ob podpisu ukaza predsednika republike. Bolj pomemben za trenutno situacijo je **odpoklic veleposlanika**. Predčasno mu funkcija lahko preneha zaradi lastne prošnje, predloga države sprejemnice ali zaradi kršitve določb 45. člena Zakona o zunanjih zadevah. Ta določa obveznost varovanja dokumentov ministrstva za zunanje zadeve, med katere spada tudi depeša, ki jo je posredoval veleposlanik Kajzer. Ta sicer ni bila označena kot tajna, vendar se lahko **dostop do takega dokumenta zavrne, če bi njegovo razkritje po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja škodovalo mednarodnim odnosom ali interesom države**. Predlog za razrešitev veleposlanika pripravi zunanji minister, sprejme pa ga vlada, a šele po posvetovanju s predsednikom republike, čigar podpis veleposlanika uradno razreši.

Jedro – opis ozadja

Do tu se zgodba ne zapleta. Zakon je glede imenovanj in razrešitev državnih funkcionarjev dokaj jasen in zagotavlja ustrezen postopek, ki preprečuje samovoljno in arbitrarno ravnanje državnih organov. Depeša, ki je na zakonito pobudo volilnega štaba Nataše Pirc Musar in notranjega ministrstva pozvala predstavništva v tujini na pomoč pri zbiranju podpisov podpore, je bila po oceni vlade očitno dovolj vplivna, da bi lahko v napačnih rokah ogrozila mednarodne interese Slovenije. V primeru Kajzerja, ki je diplomatsko pot začel kot veleposlanik na Danskem in bil državni sekretar na zunanjem ministrstvu v času ministra Anžeta Logarja, **ni bilo težko dokazati, da je Janši depešo poslal s službenega računalnika. Prav zaradi tega je moral odgovarjati za kršitev zakonskih prepovedi.**

Afera Kajzer, kot bo nedvomno v kratkem času znan veleposlanikov odpoklic, se začne zapletati pri **določanju teže Kajzerjeve kršitve Zakona o zunanjih zadevah**. Ker depeša ni bila označena kot tajna, ne gre za hujšo kršitev, ki ji sledi takojšnja razrešitev veleposlanika. Ker gre **zgolj za navadno kršitev**, ima pristojni organ, torej vlada, pri odločanju o sankciji zoper kršitelja nekoliko širše polje proste presoje. Tako lahko vlada izbere težjo ali lažjo sankcijo.

V tem primeru se je odločila za ultimativno kazen, kar je seveda odprlo **verbalno bojišče med političnima stranema**. Vlada je svojo odločitev utemeljevala z **varovanjem tajnosti vladnih dokumentov** in načel demokratičnega volilnega sistema. Opozicija pa je brezkompromisno ravnanje vlade izrabila za **širjenje protivladnega sentimenta**. Tako naj bi po zatrjevanjih opozicije premier Robert Golob, ki je zagovarjal Kajzerjevo razrešitev, s slednjo zagotovil veleposlaniško mesto nekdanji podpredsednici Gibanja Svoboda Marti Kos. V **interpelaciji** poslanska skupina SDS zunanji ministrici Tanji Fajon očita **zlorabo mreže diplomatskih predstavništev in kršenje Zakona o zunanjih zadevah**. Tako se zmagovita koalicija premierja Goloba po zgolj osmih mesecih vladanja srečuje s prav povprečnimi težavami parlamentarne ureditve.

odgovornost
veleposlanika

določanje teže kršitve

odziv obeh strani

Jedro – opis ozadja

Novica o pričetku sodnega postopka je iz Bruslja v Ljubljano prispela **med drugo obravnavo predloga Zakona o elektronskih komunikacijah**, ko je minister za digitalno preobrazbo Mark Boris Andrijanič poslance prepričeval o pomembnosti zakona. Ta bi v luči vse bolj razširjenih omrežij 5G prinesel **povečano povezovanje in uporabo visokozmogljivih omrežij v Sloveniji**. To bi zagotovili s pospešeno gradnjo in zmanjšanjem stroškov zanjo. Glavni ukrep bi na tem področju glede na zakonski predlog bil **prenos pristojnosti izdaje gradbenih dovoljenj za komunikacijske objekte z upravnih enot neposredno na ministrstvo za okolje in prostor**.

Jedro – argumenti

Seveda bi bilo **naivno pričakovati, da se levo usmerjena koalicija ne bo posluževala političnega kadrovanja na pomembnejših državnih funkcijah.** To je pač v naravi vsake vlade. Toneta Kajzerja je novembra 2020 za veleposlanika v ZDA predlagala Janševa vlada. Po Kajzerjevih katoliško naravnanih objavah ter dejstvu, da je depešo poslal prav Janši, **ni** težko onkraj razumnega dvoma sklepati, da je zdaj že nekdanji veleposlanik v ZDA bolj naklonjen trenutni opoziciji. Veleposlaniško mesto v Washingtonu je tudi eno pomembnejših, saj so ZDA močan zaveznik in gospodarski partner Slovenije. Razlogi za politično kadrovanje **na** takem položaju so torej dokaj razumljivi. **Bolj presenetljivo je to, da se politične stranke sploh ne trudijo več skrivati svojih politično naravnanih imenovanj in razrešitev funkcionarjev.**

Vladi Janeza Janše se je očitalo, da je politično moč izrabljala za postavitvev svojih podpornikov **na** najvišja mesta v državni upravi, državnih podjetjih in tudi na Radioteleviziji Slovenija. Po zmagi Gibanja Svoboda **na** parlamentarnih volitvah so optimistični volivci levega pola napovedovali drugačen, bolj transparenten in svoboden pristop k vladanju, pravo nasprotje tiranskemu Janši. **Realnost in čas sta pokazala, da Golobova vlada, tako kot vsaka druga, uporabi vsak dovolj prikladen razlog, da utrdi svoj položaj z imenovanjem svojih podpornikov na najvišje položaje. Z zgodovinskega in logičnega vidika prav nič presenetljivo.**

argument in kritika odkritega političnega kadrovanja

Piko **na** i je aferi Kajzer dodal nihče drug kot predsednik republike Borut Pahor. Dejal je, da se o Kajzerjevi razrešitvi vlada oziroma ministrica za zunanje zadeve z njim **ni** posvetovala, kot določa Zakon o zunanjih zadevah. Predsednik Pahor vladi namreč **ni** poslal tako imenovane zelene karte – sporočila, da se po posvetu z odločitvijo vlade strinja. Po Pahorjevih besedah naj bi bil v New Yorku ob obisku generalne skupščine Združenih narodov o Kajzerjevi razrešitvi zgolj obveščen. Kljub vsemu je ukaz o razrešitvi podpisal, da ne bi izpodrival avtoritete ministrice Fajon, vendar je to storil z nezadovoljstvom, saj meni, da za Kajzerjevo kršitev obstaja milejša kazen.

Takšno izpostavljanje in nenadno vtikanje v politične zadeve se zdi neznačilno in nespametno za predsednika, ki končuje mandat brez možnosti za ponovno izvolitev. Morda predsednik Pahor res želi, da se zakonsko predvideni postopki opravijo zakonito. Morda pa se mu končno mudi z vključitvijo v politično razpravo. Desetletje Pahorjevega predsedovanja je namreč zaznamovala predvsem njegova tišina.

argument nespametnosti predsednikovega posredovanja

Jedro – argumenti

Pomemben ukrep predloga zakona je **sprememba ureditve o zamenjavi ponudnika komunikacijskih storitev**. Za potrošnika naj bi bila ta po novem brezplačna. Druga velika sprememba za uporabnika komunikacijskih storitev je nov sistem obveščanja in alarmiranja. Ta predvideva izvajalčevo obveznost obveščanja uporabnika o prihajajočih ali obstoječih naravnih in drugih nesrečah ali izrednih stanjih v njegovi bližini. Zakon bi tudi državi naložil obveznost minimalnega spreminjanja regulacij komunikacijskega trga, kar bi zagotavljalo njegovo stabilnost in na dolgi rok povečalo investiranje.

Zaključek

- Opredelitev do teze
- Napovedi za prihodnost
- Odzivi javnosti na obravnavano tematiko
- Druge modrosti

Zaključek – primer

Skozi celotno površno in po hitrem postopku izpeljano razrešitev Toneta Kajzerja se zgolj kot statist pojavlja precej pomemben lik. Po Prešernovih besedah – tisti, *ki kriv moritve je velike*. Afero Kajzer je namreč začel prav Janez Janša, ko je zajem zaslona z depešo objavil na Twitterju – s tem pa vladi sam ponudil izgovor za Kajzerjevo razrešitev. Po tem je predsednik SDS le tiho opazoval, kako slovenski politični demoni raztrgavajo eden drugega in slabijo moč koalicije. Kako prikladno zanj.

lastno mnenje o aferi

Zaključek

Koncept blaga z dvojno rabo je človeštvu znan že stoletja, vendar se je **potreba po njegovi regulaciji v moderni dobi močno povečala**, predvsem zaradi napredka v vojaški tehnologiji in globalni razsežnosti večine sodobnih oboroženih spopadov. V današnjem potrošniškem svetu je v obtoku toliko različnega blaga, da je **ohranjanje nadzora nad vsem nemogoč izziv**. Prav zato države želijo ohranjati nadzor nad tistim delom svetovnega trga, za katerega ocenjujejo, da ima najbolj destruktivni potencial za človeštvo – vanj torej zaradi svoje možne vojaške uporabe spada tudi blago z dvojno rabo. **Pri tovrstnem nadzoru ne gre za preprečevanje začetka oboroženih spopadov, temveč za omejevanje njihovega uničevalnega učinka in preprečevanje razvoja regijskih konfliktov v svetovne spopade.**

zaključna misel o smislu nadzora blaga z dvojno rabo (tema članka)

Zaključek – primer

V preostalih opozicijskih strankah zakonu niso naklonjeni, saj naj bi na pomanjkljivosti in nedoslednosti opozarjali tudi nekateri ponudniki komunikacijskih storitev v Sloveniji. Prav tako naj ne bi bilo sprejemljivo, da bi zakon pristojnost za odločanje o smernicah o ustreznosti komunikacijske opreme prenesel na svet za nacionalno varnost. V opoziciji so se zato odločili za vložitev predloga za posvetovalni referendum o predlaganem zakonu, kot je v zadnjem času že skoraj postala navada.

Kaj ne narediti – primeri

Kajzerjevih katoliško naravnanih objavah ter dejstvu, da je depešo poslal prav Janši, ni težko onkraj razumnega dvoma sklepati, da je zdaj že nekdanji veleposlanik v ZDA bolj naklonjen

Napačno pravno področje

kako slovenski politični demoni raztrgavajo eden drugega in slabijo moč koalicije. **Kako prikladno zanj.**

Izzivanje – večinoma v strokovnih člankih ni nujno

statist pojavlja precej pomemben lik. Po Prešernovih besedah – tisti, *ki kriv moritve je velike.*

Previdno pri citatih

Oddajanje prve verzije članka!!!!

Najpomembnejše:
pisanje v praksi

Oblikovna in tehnična ustreznost članka

Ana Mestinšek Mubi, dipl. prava
februar 2024

Objava članka v PAMFILU

STRUKTURA IN OBLIKA PRISPEVKA:

- Naslov
- Navedba avtorja: osebno ime in letnik študija
- Izvleček: 100-130 besed
- (Povzetek): tematika in teza prispevka
- Besedilo:
 - 3-5 strani
 - Times New Roman
 - Velikost 12
 - Razmik med vrsticami 1,15
- Seznam literature: skladno z navodili: <https://revijapamfil.si/za-avtorje>
- Tags: 3-10 ključnih pojmov

Pojem javnega interesa predstavlja vsebinsko nedoločen pravni pojem, kar pomeni, da ga sodišče ugotavlja in presoja v vsakem konkretnem primeru posebej v mejah oz. na podlagi materialnega zakona, ki predstavlja podlago za izpodbijano odločitev. Pri tem je pomembno poudariti, da se namesto termina javni interes v teoriji in zakonodaji kot sinonim uporablja tudi pojem javna korist.

Pojem javnega interesa predstavlja vsebinsko nedoločen pravni pojem, kar pomeni, da ga sodišče ugotavlja in presoja v vsakem konkretnem primeru posebej v mejah oz. na podlagi materialnega zakona, ki predstavlja podlago za izpodbijano odločitev. Pri tem je pomembno poudariti, da se namesto termina javni interes v teoriji in zakonodaji kot sinonim uporablja tudi pojem javna korist.

Pojem javnega interesa predstavlja vsebinsko nedoločen pravni pojem, kar pomeni, da ga sodišče ugotavlja in presoja v vsakem konkretnem primeru posebej v mejah oz. na podlagi materialnega zakona, ki predstavlja podlago za izpodbijano odločitev.¹ Pri tem je pomembno poudariti, da se namesto termina javni interes v teoriji in zakonodaji kot sinonim uporablja tudi pojem javna korist.²

¹ T. Steinman, *Zakon o upravnem sporu: (ZUS-1): s komentarjem*, 2019, str. 104.

² Državno odvetništvo, 2023, *Letno poročilo o delu državnega odvetništva Republike Slovenije za leto 2022*, str. 224.

Tako bodo prepovedani sistemi UI, ki uporabljajo subliminalne tehnike³, sistemi, ki izkoriščajo posebej ranljive skupine ljudi, sistemi, ki omogočajo t. i. socialno točkovanje⁴, sistemi za biometrično identifikacijo in kategorizacijo oseb ter sistemi biometrične identifikacije v realnem času in na daljavo, kot je prepoznavanje obraza⁵.

Tako bodo prepovedani sistemi UI, ki uporabljajo subliminalne tehnike³, sistemi, ki izkoriščajo posebej ranljive skupine ljudi, sistemi, ki omogočajo t. i. socialno točkovanje⁴, sistemi za biometrično identifikacijo in kategorizacijo oseb ter sistemi biometrične identifikacije v realnem času in na daljavo, kot je prepoznavanje obraza⁵.

Tako bodo prepovedani sistemi UI, ki uporabljajo subliminalne tehnike,³ sistemi, ki izkoriščajo posebej ranljive skupine ljudi, sistemi, ki omogočajo t. i. socialno točkovanje,⁴ sistemi za biometrično identifikacijo in kategorizacijo oseb ter sistemi biometrične identifikacije v realnem času in na daljavo, kot je prepoznavanje obraza.⁵

Izjema: če se sklic nanaša na točno določeno besedo

Jerovšek navaja: »Vloge državnega odvetništva predvsem pri predlaganju nadzorstvene pravice in ničnosti ni mogoče omejiti le na varovanje javnega interesa oz. javne koristi. Državno odvetništvo se tako lahko vključi tudi pri zagotavljanju zaščite stranke, kar predstavlja strankin subjektivni interes.«

Jerovšek navaja: »Vloge državnega odvetništva predvsem pri predlaganju nadzorstvene pravice in ničnosti ni mogoče omejiti le na varovanje javnega interesa oz. javne koristi. Državno odvetništvo se tako lahko vključi tudi pri zagotavljanju zaščite stranke, kar predstavlja strankin subjektivni interes.«

Jerovšek navaja: »Vloge državnega odvetništva predvsem pri predlaganju nadzorstvene pravice in ničnosti ni mogoče omejiti le na varovanje javnega interesa oz. javne koristi. Državno odvetništvo se tako lahko vključi tudi pri zagotavljanju zaščite stranke, kar predstavlja strankin subjektivni interes.«⁷

⁷ Jerovšek Tone, Zastopanje javnega interesa v upravnem procesnem pravu, str. 1277-1284.

Akt o UI se bo posluževal risk-based approach. V predlogu je namreč navedeno, da se sistemi UI analizirajo in razvrstijo glede na tveganje, ki ga predstavljajo za uporabnike.

Akt o UI se bo posluževal risk-based approach. V predlogu je namreč navedeno, da se sistemi UI analizirajo in razvrstijo glede na tveganje, ki ga predstavljajo za uporabnike.

Akt o UI se bo posluževal pristopa, ki temelji na tveganju (angl. »*risk-based approach*«). V predlogu je namreč navedeno, da se sistemi UI analizirajo in razvrstijo glede na tveganje, ki ga predstavljajo za uporabnike.

¹ 2. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018

² 3. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14, 28. 11. 2018.

³ Ibid

⁴ Deseta točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

⁵ Sodba X Ips 760/2007-3 z dne 22. 11. 2007

⁶ 11. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. november 2018.

⁷ Trinajsta točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14, 28. 11. 2018

⁸ 15. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018

⁹ Ibid.

¹⁰ Državno odvetništvo, 2018, Letno poročilo o delu državnega odvetništva Republike Slovenije za leto 2018, str. 121

¹¹ Državno odvetništvo, Letno poročilo o delu državnega odvetništva Republike Slovenije za leto 2019, 2020, str. 168.

Ločilo na koncu navedbe!

¹ 2. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018

² 3. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14, 28. 11. 2018.

³ Ibid

⁴ Deseta točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

⁵ Sodba X Ips 760/2007-3 z dne 22. 11. 2007

⁶ 11. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. november 2018.

⁷ Trinajsta točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14, 28. 11. 2018

⁸ 15. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018

⁹ Ibid.

¹⁰ Državno odvetništvo, 2018, Letno poročilo o delu državnega odvetništva Republike Slovenije za leto 2018, str. 121

¹¹ Državno odvetništvo, Letno poročilo o delu državnega odvetništva Republike Slovenije za leto 2019, 2020, str. 168.

Navajanje mora biti poenoteno!

¹ 2. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

² 3. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

³ Ibid.

⁴ 10. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

⁵ Sodba X Ips 760/2007-3 z dne 22. 11. 2007.

⁶ 11. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

⁷ 13. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

⁸ 15. točka UPRS Sodbe I U 1611/2016-14 z dne 28. 11. 2018.

⁹ Ibid.

¹⁰ Državno odvetništvo, 2018, Letno poročilo o delu državnega odvetništva Republike Slovenije za leto 2018, str. 121.

¹¹ Državno odvetništvo, 2020, Letno poročilo o delu državnega odvetništva Republike Slovenije za leto 2019, str. 168.

Chief State Solicitor's Office, The Work of the CSSO, URL:
<https://www.attorneygeneral.ie/csso/english/orgstructure.html>.

Chief State Solicitor's Office, The Work of the CSSO, URL:
<https://www.attorneygeneral.ie/csso/english/orgstructure.html>.

Chief State Solicitor's Office, The Work of the CSSO, URL:
<https://www.attorneygeneral.ie/csso/english/orgstructure.html>
(10. 9. 2023).

*Vedno dodamo datum
dostopanja do spletne
strani.*

Navajanje

Vsebinsko	Oblikovno
Vse, kar ni naša ideja, trditev	V skladu z navodili
Navedemo čim več podatkov (avtor, stran, datum...)	Enoten stil
Če le mogoče: izvirni vir	Sklic na opombo običajno za ločili
Jasna razmejitev med lastnimi mislimi in tujimi – tuje natančno prikažemo	Besedilo opombe ima na koncu ločilo
	Seznam literature po abecednem vrstnem redu

Ugotovili smo, da umetna inteligenca ni več zgolj prihodnost, temveč je že nekaj časa vpeta v naš vsakdan. UI lahko na eni strani znatno olajša dostop do informacij in poveča učinkovitost pri opravljanju nekaterih del, na drugi strani pa prinaša tudi veliko število tveganj, kot so netransparentnost odločanja, različne oblike diskriminacije, posegi v zasebnost ter njena uporaba za izvrševanje kaznivih dejanj.

Ugotovili smo, da **umetna inteligenca** ni več zgolj prihodnost, temveč je že nekaj časa vpeta v naš vsakdan. UI lahko na eni strani znatno olajša dostop do informacij in poveča učinkovitost pri opravljanju nekaterih del, na drugi strani pa prinaša tudi veliko število tveganj, kot so netransparentnost odločanja, različne oblike diskriminacije, posegi v zasebnost ter njena uporaba za izvrševanje kaznivih dejanj.

Ugotovili smo, da umetna inteligenca **(v nadaljevanju UI)** ni več zgolj prihodnost, temveč je že nekaj časa vpeta v naš vsakdan. UI lahko na eni strani znatno olajša dostop do informacij in poveča učinkovitost pri opravljanju nekaterih del, na drugi strani pa prinaša tudi veliko število tveganj, kot so netransparentnost odločanja, različne oblike diskriminacije, posegi v zasebnost ter njena uporaba za izvrševanje kaznivih dejanj.

Cilj EU je vzpostaviti tudi učinkovit sistem uveljavljanja odškodninske odgovornosti na področju UI. S tem namenom je Evropska komisija septembra 2022 vložila zakonodajni direktive o odgovornosti na področju UI, ki bi zajemala področje krivdne odgovornosti ter zakonodajne predloge za prenovo Direktive o odgovornosti za proizvode z napak, ki bi pokrivala nekrivdno produktno odgovornost.

Cilj EU je vzpostaviti tudi učinkovit sistem uveljavljanja odškodninske odgovornosti na področju UI. S tem namenom je Evropska komisija septembra 2022 vložila zakonodajni direktive o odgovornosti na področju UI, ki bi zajemala področje krivdne odgovornosti ter zakonodajne predloge za prenovo Direktive o odgovornosti za proizvode z napak, ki bi pokrivala nekrivdno produktno odgovornost.

Cilj EU je vzpostaviti tudi učinkovit sistem uveljavljanja odškodninske odgovornosti na področju UI. S tem namenom je Evropska komisija septembra 2022 vložila zakonodajni **predlog** direktive o odgovornosti na področju UI, ki bi zajemala področje krivdne odgovornosti ter zakonodajni **predloge** za prenovo Direktive o odgovornosti za proizvode z napako, ki bi pokrivala nekrivdno produktno odgovornost.

**Pred oddajo prispevka
še enkrat preberi
besedilo!**

Uporabne povezave

Prevajanje:

- <https://evroterm.vlada.si/evroterm>
- <https://www.deepl.com/translator>

Preverjanje vejic: <https://orodja.cjvt.si/vejice/>

Sopomenke/protipomenke: <https://viri.cjvt.si/sopomenke/slv/>

Navajanje virov: <https://www.zotero.org/>

Iskanje relevantne literature in sodne prakse:

- [IUS INFO](#)
- [Tax-Fin-Lex](#)
- [Beck Online](#)
- [JSTOR](#)
- [Sodna praksa sodišča EU](#)
- [Sodna praksa sodišč RS](#)
- [Sodna praksa ESČP](#)
- [SCI HUB](#)

[Chat GPT](#)

[Bing AI](#)

Konstruktivna kritika

Criticism may not be agreeable, but it is necessary. It fulfils the same function as pain in the human body. It calls attention to an unhealthy state of things.

— *Winston Churchill* —